

وزارت کشاورزی اعلام کرد: نقش پررنگ خارجی‌ها در تعیین قیمت زعفران ایرانی

کارشناس کشت، تولید و فراوری گیاهان دارویی وزارت کشاورزی گفت: قیمت زعفران ایرانی را کشاورز تعیین نمی‌کند و افراد و گروه‌های خاص در بازار داخلی و کشورهایمانند حاشیه نشین‌های خلیج فارس، اسپانیا و افغانستان در بازار جهانی تعیین کننده قیمت زعفران هستند.

بازار زعفران در ایران سنتی است و با وجود آنکه صادرات زعفران ایرانی قدمت زیادی دارد، ولی در واقعیت تفکری سنتی بر آن حاکم است و توسعه چندان نیافته است و از سوی دیگر دلالت و واسطه‌های بیشمار و غیر ضرور نیز در بازار داخلی بر این مشکلات بازار زعفران افزوده است، در این میان علی‌مرادی بهجو، کارشناس مسئول کشت، تولید و فراوری گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی درباره فرآیند کشف قیمت زعفران در بازارهای داخلی و صادراتی به ایسنا گفت: در این بازار سنتی، مکانیسم مشخصی برای کشف قیمت زعفران وجود ندارد و در واقع بازرگان‌ها و صادرکننده‌ها هستند که قیمت خرید از کشاورزان را تعیین می‌کنند و کشاورزان و خرده مالکان چندان دخالتی در این رابطه ندارند. قیمت جهانی زعفران نیز قاعده خاصی ندارد و شاید بتوان گفت واسطه‌های بین‌المللی در تعیین آن نقش

اصلی را ایفا می کنند.

نقش پررنگ چند کشور در تعیین قیمت جهانی

مرادی بهجو افزود: زعفران از ایران به کشورهای حاشیه خلیج فارس، اسپانیا و بخشی به افغانستان صادر می شود و این کشورها هستند که هر کدام سهمی در تعیین قیمت ها دارند. در غیر این صورت صادرکنندگان ایرانی چندان در این امر دخالت ندارند؛ بلکه خریداران و تجار زعفران در دیگر کشورها قیمت خرید زعفران از تجار ایرانی را مشخص می کنند. البته نکته جالب توجه این است که زعفران در این کشورها به صورت ریالی مورد معامله قرار می گیرد.

به گفته وی، قیمت زعفران صادراتی حدود یک دلار به ازای هر گرم مطرح می شود و اخیراً مبنای قیمتی آن به ازای یک کیلو حدود هزار دلار بوده است.

باید مرجع قیمتی جهانی باشیم

این کارشناس مسئول وزارت جهاد کشاورزی تاکید کرد: با توجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد از کل تولید زعفران در دنیا توسط کشاورزان ایرانی تولید می شود، باید مرجع قیمتی جهان را در اختیار داشته باشیم. ولی تحقق این امر ضرورت هایی دارد، چراکه بازار زعفران سنتی است و یک تاجری که سال ها در این حوزه کار کرده و موفق بوده، رموز موفقیت خود را بیان نخواهد کرد. اگر این فرض را درست در نظر بگیریم، اجتناب ناپذیر است که ما از صادرکنندگان و تاجرانی که در این حوزه فعال هستند، کمک بگیریم.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه بورس کالا محلی برای شفافیت و کشف قیمت واقعی است، اگر از تجربه صادرکنندگان زعفران هم استفاده کنیم، قطعاً می توانیم به مرجعیت قیمتی ایران در بازارهای جهانی دست یابیم.

لزوم تداوم یک طرح موفق

وی در خصوص مزایای استفاده از مکانیسم بورس کالا برای عرضه محصول استراتژیکی مثل زعفران با توجه به تجربه موفقیت آمیز اجرای طرح خرید توافقی زعفران در این بازار و کسب رضایت کشاورزان گفت: از آنجا که تولید زعفران ما سنتی است و ۷۵ درصد سطح زیر کشت زعفران در زمین هایی به مساحت زیر یک هکتار است که به ازای هر هکتار چهار کیلو زعفران برداشت می شود. بنابراین، مقدار زعفرانی که

توسط عمده زعفران کاران تولید می شود مقدار کمی از کل تولید را شامل می شود.

امکان حداکثرسازی سود کشاورزان

مرادی بهجو ادامه داد: اما در بورس حداقل زعفران تولیدی برای هر کشاورز، هزار گرم است و این امر موجب می شود شماری از کشاورزان امکان ورود به بورس را نداشته باشند. ضمن اینکه بسیاری از کشاورزان با نحوه استفاده از اینترنت و مراحل قانونی لازم برای ورود به بورس آشنا نیستند. در همین رابطه، بین بورس و کشاورز یک نهاد واسط لازم است که می تواند تعاونی هایی باشد که توسط گروهی از کشاورزان تشکیل شده است. از این رو، با وجود نهادهای واسط، فرآیند معاملات به آسانی انجام می شود که در این صورت مزایایی همچون شفافیت معاملات و کشف قیمت عادلانه با حداکثرسازی سود کشاورزان محقق خواهد شد.

وی به طرح خرید توافقی زعفران نیز اشاره کرد و اظهار داشت: اجرای طرح خرید توافقی زعفران گرچه در اولین تجربه خود نقاط ضعفی داشت، اما توانست رضایت کشاورزان را کسب کند و با توجه به لزوم رعایت برخی استانداردهای تعریف شده، به افزایش کیفیت محصول خریداری شده منتهی شد. ضمن اینکه در این طرح از بروز تقلب و سوءاستفاده های احتمالی جلوگیری به عمل آمد. البته در سال های بعدی اجرای این طرح میتوان با درگیر کردن تمام ذی نفعان حوزه زعفران، ضعف ها را نیز مرتفع کرد. چراکه این گروه ها برای بهبود این طرح قطعاً حرفی برای گفتن دارند.

راه اندازی معاملات آتی استفاده از تجربه چند ساله جهانی

وی در خصوص راه اندازی معاملات آتی زعفران در بورس کالا و مزایای آن برای پیش بینی پذیری قیمت ها و رفع نگرانی زعفران کاران برای قیمت آتی محصول در سررسیدهای دیگر و اطمینان از بابت فروش تولید خود، اظهار کرد: بازار معاملات آتی و فیوچرز ابزاری است که در دنیا تجربه های فراوانی برای استفاده از آن وجود دارد. برای اینکه در خصوص زعفران بتوان این ابزار را به کار برد، باید اطلاع رسانی های گسترده ای صورت گیرد.

وی در خصوص کمک بورس کالا به حذف واسطه های غیر ضرور و فعالیت های دلالتی گفت: اینکه چرا باید یک کشاورز محصول خود را با قیمت کمتر به یک واسطه بفروشد، از آن جهت است که قطعاً نیازی وجود دارد و تا

این نیاز توسط محلی به نام بورس برطرف نشود، دلان هم در بازارها حضور خواهند داشت. جغرافیای تولیدکنندگان زعفران بسیار وسیع است، باید مزیتی در مقابل دلان باشد که کشاورزان بتوانند در بورس محصول خود را بفروشند. پس بهتر این است که با جهت گیری مناسب، از پتانسیل های آنها استفاده کنیم.

مرادی بهجو تاکید کرد: در مجموع عرضه زعفران در بورس کالا اقدام مثبتی است که ما در وزارت جهاد کشاورزی پیشنهاد می کنیم که رسانه ها به صورت وسیع در خصوص آن اطلاع رسانی کنند، چراکه با آشنایی کشاورزان و توسعه زیرساخت ها، می توان از مزیت های بورس کالا برای حمایت از تولید و کالای ایرانی بهره برد.